

A. G. Borg: Rammatum Sarroja

UNIV. BIBLIOTH.
* 1907 *
HELSINGFORS

Kaamattu sanoja

sestä

Uskonopin pää-auseita,

opetettavia enemmän edistyneille oppilaille

Bibliahistorian kertomuksia päättäisä.

A. G. Berg

Kuopiossa,

painettu Paino-yhtiön kirjapainossa, 1872.

Maamattun sanoja

sekä

Uskonopin pää=lauseita,

opetettavia enemmän edistyneille oppilaille

Piipiahistorian kertomuksia päättäisjää.

Jokainen lasten opettaja, joka piipiahistoriaa opettaisssa pyhtää toden perää opettaa lapsiansa, ja saattaa heidän sielulensa kaikkea sitä hyvää, mitä siitä syntyhä woi, tulee pian hymmärtämään, kuinka kaiketi tarpeellista sekä hyödyllistä on, aina ja aina jokaisen kertomuksen lopulla johdattaa lasten mieleen ja sydämeen, mitä tämä kertomus opettaa ja sanoo meille, minkä neuwon ja ohjauksen me uskollemme ja elämällemme siitä woimme saada. Nämä tämänkaltaijet loppu=lauseet, sanotut yksinkertaisilla sanoilla, owat juuri ne jotka piipiahistorian opetukselle antawat pää=arwonsa ja siunauksensa. Mutta niitä jakaisssa tulee meidän olla warsiinki tarlat sekä warowaijet. Wähäki liikaa taikka takaperäsin lausuttua tässä, pilaa koko opetuksen hyödyn ja hywän. Lapsi tarvitsee ikäänkuin yhdesssä sanassa kuulla kaikki, mitä tästä on opittawaa; mutta pitkiä, sinne ja tänne kääntywiä mietteitä ja puheita ei hän kuultelee ensinkään, ja jos hän niitä kuultelee, ei hän hyödy niistä vähääkään. Sentähden pyhtäisjin teitä, rakkaat opettäjät, ensimmäisesssä eli oikein

sanoen ensi kertaisessa piiliahistorian opettamisessa, koska vielä on pyyhittävä suusanallisen kertomuksen kannalla, ei ensinkään pyrkimään eli kiirehtimään näitä lopullisia päätös-lauseita heille jalkamaan. Wasta-alkawaiset, pienet oppilaat eivät niitä pyyhdiä eivätkä kaipaa. Kertomus on heille kelpaawa opetus itsesfänsä, eikä tarvitse mitään lisäystä. Mitä he tarvitsewat, se on sitä, että päästä kertomuksen selwään ja tarkkaan käsitykseen; johon juuri teidän tulee auttaa heitä kaikella wäellä ja woimalla: kumien näyttämällä, kysymällä, selittämällä y. m. Mutta jota edemmäs ehditte opettamisessanne, jota enemmän saatte siirrhä piiliahistorian opettamiseen tarkemmalla kannalla, oppikirjanki awulla, sitä lähemmäs lähenee tarwe myöskin tarkemmin sanoa, mitkä kunkin kertomus pääsiallisesti tahtoo meille sanoa ja opettaa huomartamaan. Tässä nyt ovat raamatun omat sanat ja lauseet parahimmat kaikista. Enkä luulisi yhdenkään opettajan wäärin tekewän, joka, kunkin kertomuksen kuullusteltua näiltä enemmän edistyneiltä oppilaisiltansa, neuwoo ja teroittaa heidän mieleensä, sanasta sanaan, jonku raamatun-lauseen, joka sisältää tämän kertomuksen pääsisustan sekä tarkoituksen. Hywä on, jos opettaja omilla sanoillansa woipi näyttää, miten kertomuksen loppu-lauseeksi tämä taikka tämä raamatun sana sopii, mutta ainakin luulisin lapsille hyödylliseksi kuulla ja oppia kertomuksensa päättämään näillä raamatun sanoilla, joita tässä allapäin olen luetellut, sekä erityisiin piiliahistorian kertomuksiin kuuluviksi osoittanut. Ottakaat ne, rakkaat opettajat, hywäkseenne, ja jos paremmin sopiwa sanoja raamatusta johtuu mieleenne; niin opettakaa niitä; jos ei, niin näitä. Mutta älkää jättäkö senkaltaisia lauseita opettamata, ne ovat lapsille hyödyllisempiä ja tarpeellisempia, kuin kuka tiesi woihte arwellaakaan. Miten pienoisille, alkawille oppilaille wirrenwärsy paremmin sopii kertomuksen päätökseksi, kuin raamatun sana, siitä olen aikonut wastaedes sanoa jonku sanan, wieläpä kuka tiesi luetellakin niitä tähän tarpeeseen sopiwimpia. Waan tässä nyt seuraawaa luettele raamatun sanoista sekä uskonopin lauseista, joil-

la sopii enemmän edistyneitä oppilaita, piipiahistorian lopullisessa opettamisessa, opettaa, sekä heitä niin katekismuksen taidolliseen oppimiseen valmistaa.

Vanha Testamentti.

1. Maailman luominen.

1. Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on Jumalan sanalla valmistettu, ja että kaikki kuin me näemme, ne ovat tyhjästä tehdyt. Hebr. 11, 3.

2. Herran sanalla ovat taiwaat tehdyt ja kaikki heidän joukkonsa hänen suunsa hengellä. Sillä koska hän sanoo, niin se tapahtuu: jos hän käskää niin se on tehty. Ps. 33, 6 ja 9.

3. Ennenkuin vuoret olit, eli maa ja maailma luotiin, olet sinä, Jumala, ijankaikkisesta ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Ps. 90, 2.

4. Meidän Jumalamme on taiwaisja; mitä ikänään hän tahtoo, sen hän tekee. Ps. 115, 3.

5. Herra, sinä olet mahdollinen saamaan ylistyksen ja kunnian ja voiman; sillä sinä olet kaikki luonut ja sinun tahtoastas ne ovat ja luodut ovat. Ilm. 4, 11.

6. Jumalan kansalla on vielä lepo tarjona. Sillä joka hänen lepoonsa jo tullut on, se lepää töistänsä, niinkuin Jumalaki töistänsä. Hebr. 4, 9, 10.

„Minä uskon Jumalan päälle, Isän kaikkivaltiaan, taiwaan ja maan luojaan.“ (1. Bääkappale.)

2. Ihmisen luominen.

1. Herra, sinä asetit ihmisen sinun käsitelöis herraksi: kaikki olet sinä hänen jalkainja ala heittänyt. Ps. 8, 7,

2. Joka alusta ihmisen teki, mieheksi ja waimoksi hän heidän teki. Matth. 19, 4.

3. Jumala on tehnyt kaiken ihmisten sukukunnan yhdestä werestä kaiken maan piirin päälle asumaan. Ap. T. 17, 26.

4. Sen, joka voittaa, annan minä elämän puusta syödä, joka keskellä Sumalan paradisia on. 3lm. 2, 7.

4. Syntiin lankeeminen.

1. Joka syntii tekee, hän on perkeleestä; sillä perkele tekee syntii alusta. 1 Joh. 3, 8.

2. Yhden ihmisen kautta on synti maailmaan tullut, ja synnin kautta kuolema, ja niin on kuolema tullut kaikkein ihmisten päälle, että kaikki ovat syntii tehneet. Rom. 5, 12.

3. Ne ovat kaikki poikenneet pois, ja kaikki ovat kelvottomat: ei ole yksikään joka hymää tekee, ei ainoakaan. Ps. 14, 3.

5. Cain ja Abel.

1. Uskon kautta uhrais Abel suuremman uhrin Sumalalle kuin Cain, jonka kautta hän sai todistuksen että hän oli vanhurskas. Hebr. 11, 4.

2. Kelpaako Herralle paremmin polttouhri ja uhri, kuin että sinä kuulisit Herran äänen? — Katso, kuuliaisuus on parempi kuin uhri, ja totella parempi kuin oinasten lihavuus. 1 Sam. 15, 22.

3. Jos joku sanoo: minä rakastan Sumalata, ja vihaa weljeänsä, se on walehtelia; Sillä joka ei rakasta weljeänsä, jonka hän näkee, kuinka hän taitaa Sumalata rakastaa, jota ei hän näe. 1 Joh. 4, 20.

4. Jokinainen joka weljeänsä vihaa, hän on murhaaja; Ja te tiedätte, ettei yhdesäkään murhaajasja ole ijankaikkinen elämä pshyvä. 1 Joh. 3, 15.

6. Wedenpaisumus.

1. Niinkuin Noan ajat olit, niin pitää myös Ihmisen pojan tulemus oleman. Matth. 23, 38.

2. Sillä te wifusti itse tiedätte, että Herran päiwä on tulewa niinkuin waras höllä. 1 Thess. 5, 2.

3. Walwokaat siis sillä ette tiedä, millä hetkellä teidän Herranne on tulewa. Matth. 24, 42.

4. Ei Herra wiivytä lupauksensa, niinkuin muutamat sen wiipyvän luulewat, waan hän on meidän kanssamme kärsiwäinen, ja ei tahdo, että jonkun pitäis hukkumar, waan että jokainen itsensä parannuksean kääntäis. 2 Piet. 3, 9.

7. Babelin torni.

1. Pitäkää teitäne kiintiästi nöyryhteen; sillä Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrylle antaa hän armon. 1 Piet. 5, 5.

8. Abraham.

1. Uskon kautta tuli Abraham kuuliaiseksi, koska hän kutsuttiin menemään siihen maahan, jonka hän oli periwä, ja hän meni, eikä tietänyt kuhunka hän tulewa oli. Hebr. 8, 11.

2. Abraham uskoi Jumalan, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi. Rom. 4, 3.

3. Niinkuin Abraham oli Jumalan uskonut, ja se on luettu hänelle vanhurskaudeksi, niin te myös tiedätte, että jotka uskosja ovat, ne ovat Abrahamin lapset. Niin tulewat kaikki ne, jotka uskosja ovat, siunatuksi sen uskowaisen Abrahamin kansja. Gal. 3, 6, 7, 9.

4. Ilman uskota on mahdotoin kelwata Jumalalle. Hebr. 11, 6.

5. Ei Kristuksessa Jesuksessa ympärileikkaus eikä esi-nahka mitään kelpaa, waan usko joka rakkauden kautta työtä tekee. Gal. 5, 6.

9. Sodoma ja Gomorra.

1. Ole wiatoim ja pidä sinuas oikein; sillä senkaltaiset wiimein menesthwät. Mutta wäärät pitää hynnä hukkuman; ja jumalattomat pitää wiimein häwitettämän. Ps. 37, 37.

2. Alkäätekshkö: Ei Jumala anna itsiänsä pillata; Sillä mitä ihminen kylwää sitä hän myös niittää. Joka lihassansa kyl-

wää, se lihastansa turmeluksen niittää; mutta joka hengesjä hylwää sehengestä ijankaikkisen elämän niittää. Gal. 6, 7, 8.

10. Ismael.

1. Abrahamilla oli kaksi poikaa: yksi palkkawaimosta ja yksi wapaasta. Mutta joka palkkawaimosta oli, se oli lihan jälkeen syntynyt; ja joka wapaasta oli, se oli lupauksen kautta. Mutta niinkuin se silloin, joka lihan jälkeen syntynyt oli, wainois sitä, joka Hengen jälkeen syntynyt oli, niin se nytkin tapahtuu. Mutta mitä raamattu sanoo? — Aja palkkawaimo poikienensa pois; sillä ei palkkawaimon pojan pidä perimän wapaan pojan kanssa. Niin me siis olemme, rakkaat weljet, ei palkkawaimon pojat, waan wapaan. Gal. 4: 22, 23, 29, 30, 31.

11. Kuinka Isak piti uhrattaman.

1. Uskon kautta uhrafi Abraham Isakin, koska hän kiusattiin, ja uhraisi ainokaisensa, koska hän jo oli lupaukset saanut: Jolle sanottu oli: „Isakissa kutsutaan sinulle siemen.“ Ja ajatteli, että Sumala voi kuolluistakin herättää; josta hän myös hänen niinkuin esikuvasssa takasin sai. Heb. 11: 17—19.

2. Mutuas on se mies, joka kiusauksen kärsii; sillä koska hän koeteltu on, niin hänen pitää elämän kruunun saaman, jonka Herra niille luvannut on, jotka häntä rakastawat. Sak. 1: 12.

3. Sumala on uskollinen, joka ei sallii teitä kiusattaa hlitse teidän voimanne, waan hän tekee myös kiusauksesta loipun, että te sen woisitte kärsiä. 1 Kor. 10: 13.

12. Isak ja Rebekka.

1. Huoneet ja tawarat peritään wanhemmilta; waan toimellinen waimo tulee Herralta. Sananl. 19: 14.

2. Joka naittaa, se tekee hywin, ainoasti että se Herrassa tapahtuu. 1 Kor. 7: 38.

13. Isat siunaa lapsiansa.

1. Ottakaa waari, ettei joku Sumalan armosta tulisi pois, ettei joskus kasvais joku karwas juuri jotakuta wasta-hakoisuutta tekemäär, ja monta senkautta tulisi saastutetuksi; ettei joku olisi huorintekii eli jumalatoim niinkuin Esau, joka yhden atrian tähden mhi pois esikoisuutensa oikeuden. Hebr. 12: 15, 16.

2. Niin ei se nyt ole sen, joka tahtoo, eikä sen, joka juoksee, waan sen joka armahtaa, nimittäin Sumalan. Rom. 9: 16.

14. Jakobin waellus ja uni.

1. Herra, sinä tutkit minua ja tunnet minun. Joko minä istun eli nousen, niin sinä sen tiedät: sinä hymärrät taampaa minun ajatukseni. Joko minä käyn eli makaan, niin sinä olet minun kansani ja näet kaikki minun tieni. Ps. 139, 1, 2.

2. Joka korkeimman warjeluksessa istuu, ja Raikkival-tiaan warjossa oleskelee, hän sanoo Herralle: minun Sumalani, johonka minä uskallan. Ps. 91, 1, 2.

3. Minä makaan ja lepään juuri rauhassa; sillä sinä, Herra, yksinäis autat minua turwassa asumaan, Ps. 4, 9.

15. Jakobin naimiset.

1. Rakkaat welsjeni, pitäkää se sulana riemuna, koska te moninaisiin kiusauksiin lankeatte. Isak. 1, 2.

2. Sillä jota Herra rakastaa, sitä hän myös rankaisee; mutta jokaista poistaa hän pieksää, kuin hän korjaa. Hebr. 12, 6.

3. Isännät, se kuin oikeus ja kohtuus on, niin osotta-kaat palwelioille, tietäen, että teilläkin on Herra taiwaisja. Kol. 4, 1.

16. Jakobin paluu synty-mä-sioillensa.

1. Tutki minua Sumala, ja koettele minun sydämeni; kiusaa minua ja hymärrä, kuinka minä ajattelen. Ja katso,

jos minä pahalla tiellä lienen, niin saata minua ijanlakkijelle tielle. Ps. 139, 23, 24.

2. Oskaat keskenänne ystävälliset ja laupiaat, ja anteeksi antakaat toinen toisellenne, niinkuin Jumala teillekin Kristuksen kautta anteeksi antanut on.

17. Jakobin pojat myöväät weljensä Josefien.

1. Lepphinen syhdän on ruumiin elämä; waan kateus on märkä luisja. Sananl. 14, 30.

2. Se on armo, jos joku omantuntonsa tähden Jumalan tykö waiwaa kärsii ja syhyttömästi kärsii. 1 Piet. 2, 19.

3. Herra tekee pakanain neuwot tyhjäksi. Ps. 33, 10.

18. Josefien elämänwaiheet Egyptisjä.

1. Kaikkena sinun elinaikanas pida Jumala silmäis edessä ja syhdämessäs, ja karta, ettes mihinkään syntiin mielisty, ja Jumalan käskyä vastaan tee. Tob. 4, 6.

2. Kuka on, joka taitaa teitä wahingoittaa, jos te hywää pyhdätte. Ja jos te vielä oikeuden tähden kärsitte, niin te kuitenkin autuaat olette. 1 Piet. 3, 13, 14.

3. Älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssas; älä harhaele, sillä minä olen sinun Jumalass: minä wahwistan sinua, minä autan myös sinua, ja tuen myös sinua minun wanhurskauteni oikiassa kädellä. Jes. 41, 10.

4. Wanhurskaalle tapahtuu paljo pahaa; mutta Herra hänen niistä kaikista päästää. Ps. 34, 20.

5. Me tiedämme niille, jotka Jumalata rakastawat, kaikki kappaleet hynä parhaaksi kääntywän. Rom. 8, 28.

6. Anna ties Herran haltuun, ja toiwio hänen päällensä; kyllä hän sen tekee. Ps. 37, 5.

19. Josefien weljet matkustawat katowuosien pakolla Egyptiin.

1. Että se on oikein Jumalan edessä niitä taas waiwata, jotka teitä waiwaawat. 2 Thess. 1, 6.

2. Murhe ja waiwa kunkin ihmisen päälle, joka pahaa tekee. Rom. 2, 9.

20. Josefiiin weljein toinen matkustus Egyptiin.

1. Kuhunka minä menen sinun hengestäs? Ja kuhunka minä sinun kaswois edestä pakenen? Jos minä astuisin ylös taiwaaseen, niin sinä siellä olet; jos minä wuoteeni helwetisfä rakentaisin, katso, sinä myös siellä olet. Ps. 138, 9.

2. Jos sinun weljes rikoo sinua vastaan, niin nuhtele häntä; ja jos hän itsensä parantaa, niin anna hänelle anteeksi. Luuk. 17, 3.

3. Älä sen syntiä soimaa, joka hänenfä parantaa; mutta muista, että me kaikki vielä nyt olemme wialliset. Syr. 8, 6.

21. Jakob muuttaa sukuinensa Egyptiin.

1. Herra tietää hurskasten päiwät; ja heidän perimänsä pyhyt ijankaikkisesti. Ei he tule häpiään pahalla ajalla; ja nälkäwuosina pitää heillä kyllä oleman. Ps. 18, 19.

2. Soka kiitosta uhraa, se ylistää minua; ja siinä on se tie, että minä osotan hänelle Jumalan autuuden. Ps. 50, 23.

3. Nämät kaikki ovat uskossa kuolleet, ja eivät ole niistä lupauksista saaneet, waan ainoastansa taampana nähneet, ja kuitenkin niihin turwanneet, ja hywin tydyt ja tunnustit, että he wieraat ja muukalaiset maan päällä olit. Hebr. 11, 13.

22. Moses.

1. Elämän ja hyvän työn olet sinä minulle osottanut; ja sinuu katsomises minun henkeni kätkee. Job. 10, 12.

2. Uskon kautta Moses, koska hän jo suureksi tuli; kielsi kutsuttaa itsensä Faraon tyttären pojaksi. Ja walitsi paljo paremmaksi kärsiä waiwaa Jumalan joukon kanssa, kuin ajallista tarwetta syunnisfä nautita. Ja luki suuremmaksi rikkaudeksi pilkan, kuin Egyptin tawarat; sillä hän katsoi palkan maksoa. Hebr. 11, 24, 25.

3. Tydy minun armooni, sillä minun voimani on heikoissa wäkewä. — Koska minä heikko olen, niin minä wäkewäkin olen. 2 Kor. 9, 10.

4. Se mies on sinattu, joka Herraan luottaa; ja Herra on hänen turwansa. Jer. 17, 7.

5. Sokainen pysyköön siinä kutsumisessa, johonka hän kutsuttu on. 1 Kor. 7, 20.

23. Moses ja Farao. Lähtö Egyptistä.

1. Sinun kowuudes ja katumattoman sydämes jälkeen, kartutat sinä wihan itselles wihan päivänä, koska Jumalan oikia tuomio ilmaantuu. Rom. 2, 5.

2. Hirmuinen on langeta elävän Jumalan käsiin. Hebr. 10, 31.

3. Herra on se autuas ja ainoa waltias, kuningasten kuningas ja kaikkein herrain herra. 1 Tim. 6, 15.

4. Maan kuninkaat hankitsewat heitänsä, ja päämiehet neuwoa pitävät Herraa ja hänen woideltuansa vastaan. Ps. 2, 2.

5. Ei kuningasta auta hänen suuri wäkensä; eikä sankari wapahdeta suurella woimallansa. Ps. 33, 16.

6. Awukses huuda minua hädäsäs, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitää kunnioittaman minua. Ps. 50, 15.

7. Uskon kautta käwit ne punaisen meren läwitse niinkuin kuiwaa maata myhden, jota myös Egyptiläiset koettelit ja uppoisit. Hebr. 11, 29.

8. Meidän pääsiäislampaamme on meidän edestämme uhrattu, joka on Kristus. 1 Kor. 5, 7.

9. Ette ole katoowaisella hopialla eli kullalla lunastetut teidän turhasta menostanne, jonka te isäin säädyistä saitte, waan kalliilla Kristuksen werellä, niinkuin wiattoman ja puhtaan karitsan. 1 Piet. 1, 18, 19.

24. Israelin kansa erämaassa. Vain julistus.

1. Ei ihminen elä ainoasti leiwästä, mutta jokaisesta sanasta, kuin Jumalan suusta lähtee. Matth. 4, 4.

2. **Älkää** siis surulliset olko, sanoden: mitä me syömmе, taikka mitä me juomme, eli millä me meitämmе werhoitamme? Sillä kaikkia näitä pakanat etsiwät: sillä teidän taiwaallinen isänne kyllä tietää teidän kaikkia näitä tarwitsewan. Matth. 6, 31, 32.

3. **Jesus** sanoi: Minä olen elämän leipä. Teidän isänne syöt mannaa korwessa ja kuolit. Tämä on se leipä joka taiwaasta tuli alas; ja joka siitä syö, ei hänen pidä kuoleman. Minä olen se elävä leipä, joka taiwaasta tuli alas. Se kuin tästä leiwästä syö, hän elää iankaikkisesti; ja se leipä, jonka minä annan, on minun lihani, jonka minun pitää autaman maailman elämän edestä. Joh. 6, 48, 49, 50, 51.

4. **Jeesi** on lain antaja, joka woi wapahtaa ja kadottaa. Sak. 4, 4.

5. **Koska** pakanat, joilla ei lakia ole, tekewät luonnostansa sitä, kuin laki anoo, niin he, waikka ei heillä lakia ole, owat itse heillensä laki: Että he osottawat lain työn olewan kirjoitetun heidän sydämihinsä, ja niin heidän omatuntonsa hynnä todistaa, ja heidän ajatuksensa keskenänsä itse päällensä kantawat eli myös heitänsä syyttömäksi tekewät. Rom. 14, 15.

6. **Rivottu** olkoon joka ei kaikkia näitä lain sanoja tähtä, että hän niiden jälkeen tekis. 5 Mos. 27, 26.

Jumalan Kymmenen Käskyanaa.

1. **Minä** olen Herra sinun Jumalas'. Ei sinun pidä muita Jumalita pitämän minun edessäni.

2. **Ei** sinun pidä turhaan lausuman sinun Herras' Jumalas' nimeä: sillä ei Herra pidä sitä rankaisematta, joka Hänen nimensä turhaan lausuu.

3. **Muista** lepopäiwää, ettäs sen pyhittäisit.

4. **Sinun** pitää kunnioittaman isääs' ja äitiäs', ettäs menestyisit ja kauwan eläisit maan päällä.

5. Ei sinun pidä tappaman.
6. Ei sinun pidä huorin tekemän.
7. Ei sinun pidä warastaman.
8. Ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman sinun lähimmäistäs vastaan.
9. Ei sinun pidä pyytämän sinun lähimmäises' huonetta.
10. Ei sinun pidä himoitseman sinun lähimmäises' emäntää, eikä hänen palveliatansa, eikä piikaansa, eikä karjaansa, eikä juhtaansa, taikka muuta, mikä hänen oman sa on.

Minä Herra sinun Jumalas' olen kiivas Jumala, joka etsiskelen isäin pahat teot lasten päälle, kolmanteen ja neljänteen polween, jotka minua wihaawat; ja teen lauppiuden monelle tuhannelle, jotka minua rakastawat ja pitävät minun käskyni.

25. Moses kuolee. Hänen siansa perillinen Josua.

1. Muistakaat teidän opettajitanne, jotka teille Jumalan sanaa puhuneet owat; joiden uskoa te seuratkaa, ja ottakaa waari, millinen loppu heidän menollansa oli. Hebr. 13, 7.

2. Mutta opettajat paistawat niinkuin taiwaan kirkkaus, ja jotka monta opettawat wanhurskauteen, niinkuin tähdet alati ja iankaikkisesti. Dan. 12, 3.

3. Sijji minä sen pidän, ettei tämän nyhijisen ajan waiwat ole sen kunnian wertaa, kuin meille ilmoitetaan. Rom. 8, 18.

4. Uskon kautta Serikon muurit lankeisit, koska niitä seitsemän päivää käytiin ympäri. Hebr. 11, 30.

5. Pitäkäämme horjumaton toiwon-tunnustus: Sillä se on uskollinen, joka ne lupais. Hebr. 10, 23.

26. *Israelin Tuomarit. Simson.*

1. Herra, eikö sinun silmäs katso uskoa? Sinä lyöt heitä, ja ei he tunne kipua; sinä waiwaat heitä, mutta ei he tahdo kuritusta vastaanottaa. Heillä on kowempi kaswo kuin kiwi, ja ei he tahdo kääntä heitänfä. Jer. 5, 2.

2. Ei ole Herralle työläs auttaa monen kautta elikkä harwoin. 1 Sam. 14, 6.

3. Wiisaus on parempi kuin wäkewyys. Saarn. 9, 16.

27. *Ruth.*

1. Lapsukaiseni, älkäämme rakastako sanalla eli kielessä, waan työllä ja totuudella. 1 Joh. 3, 18.

2. Joka köyhää armahtaa, hän lainaa Herralle, joka hänen hyvän työnfä hänelle jälleen maksawa on. Sananl. 19, 17.

28. *Eli ja Samuel.*

1. Tämä on se turwa, kuin meillä on häneen, että jos me jotakin anomme hänen tahtonsa jälkeen, niin hän meitä kuulee. 1 Joh. 5, 14.

2. Joka witsaansa säästää, hän wihaa lastansa; waan joka häntä rakastaa, hän aikansa sitä kurittaa. Sananl. 13, 24.

29. *Samuel ja Saul.*

1. Älkää uskaltako päämiehiin: ihmiset he owat, ei he woi mitään auttaa. Ps. 146, 3.

2. Se mies on siunattu, joka luottaa Herraan; ja Herra on hänen turwansa. Jer. 17, 6.

3. Jotka minua kunnioitsawat, niitä minä tahdon kunnioittaa: waan jotka minua katsowat hlön, ne pitää katsottaman hlön. 1 Sam. 2, 30.

30. *Dawid paimeneena.*

1. Ne alimmaisesta suwusta ja hlönkatsotut mailmassa on Sumala walinnut: ja ne kuin ei mitään ole, että hän ne, jotka jotakin owat, turhakfi tekifi. 1 Kor. 2, 28.

2. Joka aletaan, se ensiksi tulee yläpäiksi; ja ylpeys on aina lankeemuksen edellä. Sananl. 16, 18.

3. Voitto tulee Herralta. Sananl. 21, 31.

31 Dawid wainottuna.

1. Herran pelko on kurtitus wiisauteen; ja kunnian edellä käy nöyryys. Sananl. 15, 33.

2. Joka itse kostaa, hänelle Herra jälleen kostaa, ja hän pitää myös hänen syntinsä hänelle. Sbr. 28, 1.

3. Pelkää Herraa ja kuningasta; ja älä sekoita sinuas kapinan-nostajitten kanssa. Sananl. 24, 21.

4. Rakastakaa vihollisianne, siunatkaa niitä, jotka teitä sattuavat; tehkää niille hywin, jotka teitä wihaavat. Matth. 5, 44.

5. Älä iloitse vihamichees wahingosta, ja älköön sinun sydämes riemuitko hänen onnettomuudestaan. Sananl. 24, 17.

32. Dawid kuninkaana.

1. Woimalliset on hän (Herra) kukistanut istuimelta, ja korotti nöyrät. Luukk. 1, 52.

33. Dawidin rikos ja rangaistus.

1. Walwoikat ja rukoilkaat, ettette kiusaukseen lankeaisi. Matth. 26, 41.

2. Wanhurskas on Herra kaikissa teissänsä ja laupias kaikissa töissänsä. Ps. 145, 17.

3. Awiokäskey pitää kunniallisesti kaikkein seassa pidettämän ja awiowuodet saastatoinna; mutta huorintekiät ja salawuoteiset Jumala tuomitsee. Hebr. 13, 4.

34. Dawid ja Absalon.

1. Joka Herraa pelkää, se kunnioittaa myös isäänsä ja palwelee wanhempitansa, ja pitää heitä herranansa. Sbr. 3, 8.

2. Joka waiwaa isäänsä ja ajaa ulos äitinsä, hän on häpeemätön ja kirottu lapsi. Sananl. 19, 26.

3. Jos minä pahaa teen, niin sinä kohta hawaitset, ja et jätä pahaa tekoani rankaisemata. Job. 10, 14.

4. Mutuaat ovat ne kuolleet jotka Herrassa kuolevat tästä lähtien. Taa, Henki sanoo: heidän pitää lepäämän heidän töistensä; sillä heidän tekonsa noudattawat heitä. 3lm. 14, 13.

35. Salomo.

1. Herran pelko on wiisauden alku; se on hyvä hymärrys kaikille, jotka sen tekewät; hänen kiitoksensa pyhysh, ijanikaikkisesti. Ps. 111, 10.

2. Kuinka ihanat ovat sinun asuinsias, Herra Sebaot! Minun sieluni ikävöitssee ja halajaa Herran esikartanoihin, minun ruumiini ja sieluni iloitssee elävässä Sumalassa. Ps. 84, 2, 3.

36. Israelin waltakunnan jato.

1. Suloinen wastaus hillitsee wihan, mutta kowa sana saattaa mielen karvaaksi. Sananl. 15, 1.

37. Israelin waltakunnan tukistus.

1. Sinä Herra olet Israelin toivo. Raikki jotka sinun hylkäävät, pitää häpiään tuleman. Ser. 17, 13.

38. Judan waltakunnan wiimeiset kuinkaat.

1. Herra sinä olet hurstkas ja kaikki sinun työs owat oikiat. Tob. 3, 2.

39. Judan waltakunnan tukistus.

1. Minun kansani on turmeltu, ettei heillä ole hymärrystä. Että sinä hylkäisit hymärryksen, tahdon minä myös sinun hyljätä. Hof. 4, 6.

40. Profetat.

1. Uskokaat Herran teidän Sumalanne päälle, niin te olette hyvässä turwassa, ja uskokaat hänen profetausa niin te menestytte. 2 Aikak. 20, 20.

2. Ei yksikään profetia ole vielä ihmisen tahdosta tuotu edes; vaan pyhät Jumalan ihmiset ovat puhuneet waiikutetut Pyhästä Hengeltä. 2 Piet. 1, 21.

41. Profeta Elias.

1. Minä Herra, se on minun nimeni: en minä anna toiselle kunniani, enkä ylistystäni epäjumalille. Jes. 42, 8,

2. Häwetkään kaikki jotka kувia palwelewat ja kerskaawat heitänsä epäjumalista Ps. 97, 7.

3. Totisesti, totisesti sanon minä teille: joka kätkee minun sanani, ei hänen pitä näkemän kuolemata iankaikisesti. Joh. 8, 51.

42. Profeta Elisa.

1. Onko Herralle jotakin mahdotointa? 1 Mos. 18, 14.

2. Ei Herra katso ylöns orpoin rukousta, eikä leskein walitusta. Syr. 35, 17.

3. Joka rahaa rakastaa ei se ole synnitöin, ja joka kaatoowaisista etsii, sen tähtyy hynnä hullua. Syr. 31, 5.

43. Profeta Jona.

1. Jumala tahtoo kaikkia ihmisiä autuiksi, ja että he to-tuuden tuntoon tulisit. 1 Tim. 2, 4.

2. Niinwen miehet pitää nouseman tuomiolle tämän su-wun kanssa, ja hänen tuomitseman; sillä he paransit heitänsä Jonaksen saarnasta: ja katso tässä on enämpi kuin Jonas. Matth. 12, 41.

44. Tobias.

1. Wiisas poika on isänsä ilo; mutta hullu poika on äitillensä murheeksi.

2. Joka Jumalaa palwelee se kiusauksen jälkeen lohdute-taan. Tob. 3, 22.

45. Job.

1. Ei yksikään elävä ole waka sinun edessä. Ps. 143, 2.
2. En minä tiedä mitään kansjani, mutta en minä sentähden ole wanhurskautettu: waan Herra on se, joka minun tuomitsee. 1 Kor. 4, 4.
3. Jos me sanomme, ett'ei meillä ole syntiä, niin me petämme itsemme, ja ei ole totuus meissä. 1 Joh. 1, 8.
4. Herra, sinä tutkit minua ja tunnet minun Ps. 139, 1.
5. Suoskaamme kärsiwällisyyden kautta sinä kiltwoitufessa, kuin meidän etemme pantu on. Hebr. 12, 1.

46. Judit.

1. Riittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, ja hänen laupiuksensa pyhyt ijanikkisesti. Ps. 106, 1.

47. Profeta Daniel.

1. Älkää peljätkö niitä, jotka ruumiin tappawat, ja ei voi sielua tappa; mutta peljätkää enemmän sitä, joka voi sekä sielun että rumiin helwetissä hukuttaa. Matth. 10, 28.

48. Kolme miestä tulisessa pätsissä.

1. Älä pelkää, sillä minä olen sinun lunastanut; minä olen sinun nimeltäs kutsunut, sinä olet minun. Sillä jos sinä vielä wesisä läht, niin minä olen tykönäs, ett'ei wirrat sinua upota; ja jos sinä tulesa läht, et sinä pala, ja liekki ei pidä sinua sytyttämän. Jes. 43, 1, 2.

49. Ester ja Haman.

1. Sumalattomat wetäwät miekkansa ja jännittäwät joutsensa, kufistaaksensa raadollista ja köyhää, ja teurastaaksensa hurskaita heidän teissänsä. Mutta heidän miekkansa pitää käymän heidän sydämeensä, ja heidän joutsensa pitää järkymän.

50. Judalaisten paluu Babylonian wankendesta.

1. Kuninkaan sydän on Herran kädessä, niinkuin weji-
ojat; ja hän taittaa sen kuhunka hän tahtoo. Ps. 21, 1.

2. Käännä sinä wastahakoinen Israel, sanoo Herra, niin en minä käännä kasvojani teistä pois, sillä minä olen laupias, sanoo Herra, ja en vihastu iankaikkisesti. Ser. 3, 12.

51. Jerusalemin uudesta rakentaminen.

1. Jos ei Herra huonetta rakenna, niin he hukkaan työtä tekewät, jotka sitä rakentawat. Ps. 127, 1.

52. Judalaiset muukalaisten wallassa ja heidän oman waltansa perikato.

1. Ei waltikka oteta pois Judalta, eikä lain-opettaja hänen jalwoistansa, siihen asti kuin Sankari tulee, ja hänessä kansat rippuwat kiinni. 1 Mos. 49, 10.

Uusi Testamentti.

1. Pappi Sakarias.

1. O! sinä heikkouskoinen, miksi epäilet? Matth. 14, 31.
2. Ei Herra wiivytä lupauksansa, niinkuin muutamat sen wiipchwän luulewat. 2 Piet. 3, 9.
3. Katso, minä lähetän teille Elian profetan, ennenkuin se suuri ja hirmuinen Herran päivä tulee. Mal. 4, 5.

2. Enkeli ilmestyy Marialle.

1. Senkautta ilmestyi Jumalan rakkaus meidän kohtaamme, että Jumala lähetti ainoan Poikansa mailmaan, että me hänen kauttansa eläisimme. 1 Joh. 4, 9.
2. Ei yhdesäkään toisesja nimesjä ole autuutta: sillä ei myös ole muuta nimeä toiwaan alla ihmisille annettu, jossa meidän pitää autuaaksi tuleman. Ap. T. 4, 12.
3. Autuaat owat kaikki ne, jotka häneen uskaltawat. Ps. 2, 12.

3. Maria käy Elisabetiä terwehtimässä.

1. Jos me walfkeudessa waellamme, niinkuin hänkin walfkeudessa on, niin meillä on osallisuus leskenämme. 1 Joh. 1, 7.

2. Ja nämät tapahtuvat meille Jumalamme sydämessällisen laupiuden kautta, jolla meitä koitto ylhäältä on etsinyt, walaisemaan niille, jotka pimeissä ja kuollon warjosja istuwat, ja ojentamaan meidän jalkamme rauhan tielle. Luuk. 1, 78, 79.

3. Hyvä on Herraa kiittää, ja weifata kiitosta sinun nimelles, sinä kaikkein ylimmäinen. Psj. 92, 2.

4. Josef ja Maria.

1. Kuka usko saarnamme ja kenelle Herran käsiwarssi ilmoitetaan. Sillä hän uousee hänen edesjäsä niinkuin wesa, ja niinkuin juuri kuivasta maasta. Jes. 53, 1, 2.

2. Witsa on putkahtawa Isain kannosta; ja wesa on hedelmöitsewä hänen juurestanja. Jes. 11, 1.

5. Johannes kastajan syntyminen.

1. Huutawaisen ääni on korwessa: valmistakaat Herran tietä; tehkääät tasaiset polut erämaassa meidän Jumalallemme. Kaikki laaksot pitää korotettaman ja kaikki wuoret ja kukkulat pitää alennettaman; ja mitä on tasoittamata, pitää tasattaman ja koliaat silitettämän. Sillä Herran kunnia ilmoitetaan, ja kaikki liha on hynnä näkewä Herran suun puhuwan. Jes. 40, 1—5.

6. Kristuksen syntyminen.

1. Meille on lapsi syntynyt ja poika on meille annettu, jonka hartioilla Herraus on. Ja hänen nimensä kutsutaan Ihmeellinen, Neuwonantaja, Wäkewä, Jumala, Sjankaikkinen Isä, Rauhan päämies. Jes. 9, 5.

2. Iloitkaat aina Herrassa; ja taas minä sanon: iloitkaat. Filipp. 4, 4.

3. Se on julkisesti suuri jumalisuuden salaisuus, että Jumala on ilmoitettu lihasna, wanhurskautettu Hengessä, nähth Engelleiltä, saarnattu pakanoille, uskottu mailmassa, ja otettu ylös kunniaan. 1 Tim. 3, 16.

4. Ja sana tuli lihaksi, ja ajui meidän seasamme, ja me näimme hänen kunniansa niinkuin ainoan Pojan, täynnä armoa ja totuutta. Joh. 1, 14.

7. Marian kirkonkäynti.

1. Koska aika oli tähtetty, lähetti Sumala poikansa, syntyneen waimosta, lain alaiseksi tehdyn, että hän ne, jotka lain alaiset olit, lunastaisi, että me hänen lapsiksenä luettaisiin. Gal. 4, 4.

8. Tietäjät itäiseltä maalta.

1. Katso, pimeys peittää maan ja synkeys kansan, mutta Herra koittaa sinun ylitses, ja hänen kunniansa pitää sinun päälläs nähtämän. Ja pakanat pitää waeltaman sinun walkeudessa, ja kuninkaas sinun paisteessas, joka sinun ylitses koittaa. Jes. 60, 2, 3.

2. Pakanat pitää tulemaan sinun tykös waailman ääristä ja sanoman: meidän isämme owat tosin pitäneet wääriä ja turhia jumalia, jotka ei mitään auttaa taida. Serem. 16, 19.

9. Josef pakenee Jeesuksen kanssa Egyptiin.

1. Miksi pakanat kiukuitsewat ja kansat turhia ajattelivat? Maan kuninkaas hankitsewat heitänsä ja päämiehet keskenänsä neuwoa pitävät Herraa ja hänen woideltuansa vastaan. Ps. 2, 1, 2.

10. Jeesus kahdentoista wuotijena.

1. Tämä on se minun rakas poikani, johon minä mielistyn: kuulkaas häntä! Matt. 17, 5.

2. Etjikäät ensin Sumalan waltakuntaa ja hänen wanhurskauttansa, niin kaikki nämät teille annetaan. Matth. 6, 33.

3. Lapset olkaat kuuliaiset wanhemmillenne kaikissa; sillä se on Herralle hywin otollinen. Kol. 3, 20.

11. Johannes kastaja.

1. Hän käy Herran edellä Elian hengellä ja woimalla, kääntäin isäin sydämet lasten tykö, ja tottelemattomat hurskasten toimen tykö, toimittaaksensa Herralle walmistetun kansan. Luukk. 1, 17.

2. Tämä on jalompi kuin profeta; sillä tämä on se, josta kirjoitettu on: katso, minä lähetän minun enkelini sinun

kaswois eteen, joka on valmistawa sinun ties sinun etees.
Matt. 11, 9, 10.

12. Jeesus kastetaan.

1. Sumala on woidellut Jeesuksen Natsaretista Pyhällä Hengellä ja woimalla. Ap. T. 10, 38.

13. Jeesus kiusataan perfeleeltä.

1. Ei meillä ole se ylimmäinen pappi, joka ei taida meidän heikkouttamme armahtaa, waan se joka kaikissa kiusattu on, niinkuin mekin, kuitenkin ilman synnitä. Sentähden käykäämme edes uskalluksella armoistuimen tykö, että me laupiuden saisimme, ja löhtäisimme armon, koska me apua tarwitsemme. Hebr. 4, 15, 16.

14. Jeesus alkaa opetuswirkansa ja ottaa itsellensä opetuslapsia.

1. Kansat hämmästyit hänen oppiansa; sillä hän opetti heitä woimallisesti, ja ei niinkuin kirjanoppinut. Matt. 7, 28, 29.

2. Ei ole kenkään koskaan Sumalata' nähnyt; ainokainen poika, joka on 3:än helmassa, hän ilmoitti meille. Joh. 1, 18.

3. Kuka ikänä tahtoo tulla minun peräksäni, hän kieltöön itsensä ja ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua. Sillä kuka ikänä tahtoo henkensä wapahtaa, hän hukuttaa sen; mutta joka ikänä hukuttaa henkensä minun ja ewankeliumin tähden, hän wapahtaa sen. Mark. 8, 34, 35.

4. Ei ole kenkään, joka jätti huoneen, taikka wanhemmat, taikka weljet, taikka emännän taikka lapset Sumalan waltakunnan tähden, joka ei paljo enämpätä saa ajalla jälleensä ja tulewaisessa maailmassa ijankaiikkisen elämän. Luukk. 18, 29, 30.

5. Minä olen maailman walkeus. Joka minua seuraa, ei hän pimeydessä waella, waan saa elämän walkeuden. Joh. 8, 12.

6. Et te minua walinneet, waan minä walitsin teidän, ja sääsin teidän, että te menijitte hedelmätä tekemään, ja teidän hedelmänne pysyiji. Joh. 15, 16.

15. Jesuksen wuorisaarna. Jesus opettaa rukoilemaan.

1. Herra, kenenkästä tykö me menemme; sinulla on iankaikkisen elämän sanat.

2. Isä meidän, joka olet taiwaissa: Pöhitetty olkoon sinun nimes: Lähestulkoon sinun waltakuntas: Taphtulkoon sinun tahtos, niin maassa kuin taiwaassa: Anna meille tänä päivänä meidän jokapäivänen leipämme: Ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme meidän welwollistemme: Ja älä johdata meitä kiusaukseen: Mutta päästä meitä pahasta. Sillä sinun on waltakunta, ja woima, ja kunnia iankaikkisesti Amen.

16. Jesuksen wertaus neljänlaisesta kylwymaasta.

1. Alkää tuomitko ennen aikaa, siihen asti kuin Herra tulee, joka nefin walkeuteen saattaa, jotka pimeydessä peitetty owat, ja ilmoittaa sydämen aivotukset. 1 Kor. 4, 5.

2. Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa (joka minun lähetti), niin hänen pitää tietämän tästä opista, jos se on Jumalasta, eli jos minä itsestäni puhun. Joh. 7, 17.

3. Ottakaa sana siweydellä vastaan, joka teissä istutettu on ja woi teidän sielunne autuaaksi saattaa. Olkaat myös sanan tekiät ja ei ainoastaan kuuliat, pettäin teitänne. Sak. 1, 21, 22.

17. Jesuksen wertaus ohdakkeista nisuisja.

1. Niin Herra tietää jumaliset kiusauksista pelastaa, mutta wäärät kätkeä tuomiopäiwään asti, waiwattaa. 2 Piet. 2, 9.

18. Jesuksen wertaus tuhlaaja-pojasta.

1. Ratsokaat, minikäkaltaisen rakkauden Isä on meille osottanut, että me Jumalan lapsiksi nimitetään. 1 Joh. 3, 1.

2. Jos me tunnustamme meidän syntimme, niin hän on uskollinen ja hurstas, joka meille synnit anteeksi antaa ja puhdistaa meitä wäärhydestä. 1 Joh. 1, 9.

3. Uskää maailmaa rakastako, eli mitään kuin maailmasja on. Jos joku maailmaa rakastaa, ei hänessä ole Isän rakkaus. Sillä kaikki kuin maailmasja on: lihan himo, silmäin pyhntö ja elämän koreus; ei se ole Isästä, waan se on maailmasta. Ja maailma hukkuu ja hänen himonsa; mutta joka tekee Sumalan tahdon se pyshy ijankaikkisesti. 1 Joh. 2, 15, 16, 17.

19. Jesuksen wertaus rikkaasta ja köyhästä.

1. Katso tämä on se mies, joka ei pitänyt Sumalata turwanansa, waan uskalsi suureen rikkauteensa. Ps. 52, 9.

2. Miin on se, joka itsellensä tavarata kokoo, ja ei ole rikas Sumalassa. Luukk. 12, 21.

3. Meidän kaikkein pitää ilmestymän Aristuksen tuomioistuimen eteen, että jokainen saisi senjälkeen, kuin hän ruumiisfansa tehnyt on, olkoon se hyywää eli pahaa. 1 Kor. 5, 10.

4. Joka uskoo Bojan päälle, hänellä on ijankaikkinen elämä. Joh. 3, 36.

5. Siksi minä sen pidän, ettei tämän nykhisen ajan waiwat ole sen kunnian wertaa, kuin meille ilmoitetaan. Rom. 8, 18.

20. Jesuksen wertaus kymmenestä neitseestä.

1. Ilman uskota on mahdotointa kelwata Sumalalle Hebr. 11, 6.

2. Mitä minä teille sanon, sen minä kaikille sanon walwokaal! Mark. 13, 37.

21. Jeesus julistaa viimeisen tuomion.

1. Hetki tulee, jona kaikki ne jotka haudoissa owat, saawat kuulla hänen äänensä: Ja pitää tuleman edes, ne jotka hyywää tehneet owat, elämän ylösnousemiseen, mutta jotka pahaa tehneet owat, tuomion ylösnousemiseen. Joh. 5, 28, 29.

22. Jeesus puhuttelee Samarialaista waimoa.

1. Minä annan janoowalle siitä elämän weden lähteestä lahjaksi. Ilm. 21, 6.

2. Ja me olemme kaikki hänen tähdelliisyydestänsä saaneet, ja armon armosta. Joh. 1, 16.

23. Jeesus parantaa sadan-pääliskön palvelian.

1. Herra eikö sinun silmäs katso uskoa? Jer. 5, 3.
2. Me kuin itsensä nöyryyttävät, korottaa hän, ja se kuin silmänsä painaa alas, vapautetaan. Job. 22, 29.

24. Jeesus herättää kuolleista lesken pojan Nainissa.

1. Jeesus Kristus otti kuoleman pois, ja elämän ja kuolemattomuuden toi walleuteen. 2 Tim. 1, 10.
2. Minä olen ylösnousemus ja elämä (sanoo Jeesus); joka uskoo minun päälleni, hän elää, ehkä hän olis kuollut. Joh. 11, 25.

25. Jeesus parantaa sairaan Betesda nimisellä lammikolla.

1. Kiitä Herraa, minun sieluni, ja kaikki mitä minussa on hänen pyhää nimeänsä. Kiitä Herraa, minun sieluni, ja älä unhohta, mitä hyvää hän minulle tehnyt on, joka sinulle kaikki syntis antaa anteeksi, ja parantaa kaikki sinun rikokses. Ps. 103, 1, 2, 3.
2. Jos me ehdollamme sitte syntiä teemme, kuin me olemme totuuden tuntoon tulleet, niin ei meillä ole enää yhtään uhria syntein edestä waan hirmuinen tuomion odotus, ja tulen kiiwaus, joka wastahakoiset syöpä on. Hebr. 10, 26, 27.

26. Jeesus parantaa sairaalta kuitwettuneen käden.

1. Ellen minä olisi niitä töitä heidän seasansa tehnyt, joita ei kenkään muu ole tehnyt, niin ei heillä olis syntiä. Mutta nyt he näit, ja wihaisit sekä minua että Isääni. Waan (se tapahtuu), että se tähtettäisiin, kuin heidän laisansa on kirjoitettu: he wihaisit minua ilman syytä. Joh. 15, 24, 25.

27. Johannes kastaja mestataan.

1. Sydämen uskolla me wanhurskaksi tulemme, ja suun tunnustuksella me autuiksi tulemme. Rom. 10, 10.
2. Autuaat ovat jotka wanhurskauden tähden wainotaan; sillä heidän on taiwaan waltakunta. Sioitkaa ja rie-

muuttaka, sillä teidän palkkanne on suuri taiwaisja. Matt. 5, 10, 12.

3. Jos joku kärsii niinkuin kristitty, älköön häwetkö, waan kiittäköön Jumalaa sen osan edestä. 1 Piet. 4, 16.

28. JESUS RAWITSEE WIIJITUHATTA MIESTÄ.

1. Raikki teidän murheenne panfaat hänen päällensä; sillä hän pitää murheen teistä. 1 Piet. 5, 7.

2. Älkää mistään murhehtiko, waan olfoon teidän anomuksenne kaikissa asioissa Jumalalle tiettäwä kaikella rukouksella ja pyhittämisellä kiitoksen kansja. Filipp. 4, 6.

3. Minä olen elämän leipä. Teidän isänne söit mannaa korwessa ja kuolit. — Minä olen se eläwä leipä, joka taiwaasta tuli alas. Se kuin tästä leiwästä syö, hän elää iankaikkisesti. Joh. 6, 48, 49, 51.

29. JESUS KÄY MEREN PINNALLA.

1. Mallot meressä owat suuret ja pauhaawat hirmuisti; mutta Herra on vielä wäkewämpi korkeudessa. Ps. 93, 4.

2. Entkö minä sinulle sanonut; jos sinä uskoisit niin sinä näkisit Jumalan kunnian. Joh. 20, 27.

30. KANANEAN WAIMO.

1. Köyhäin huokauksen sinä Herra kuulet, heidän sydämensä sinä wahwistat; että sinun korwas siittä ottaa waarin. Ps. 10, 17.

2. Sanokaa heikkomielisille: olkaa turwassa, ja älkää peljätkö. Katso, teidän Jumalanne tulee kostamaan; se Jumala, joka maksaa, hän tulee ja wapahtaa teidän. Ps. 35, 4.

3. Te saatte iloita, joita nyt wähän aikaa (jos tarwitaan) moninaiisilla kiusauksilla waiwataan ja käsitätte teidän uskonne lopun, sieluin autuuden. 1 Piet. 1, 6, 9.

31. JESUS PARANTAA SOKIANA SYNTYNEEN.

1. Minä olen maailman walkeus; joka minua seuraa, ei hän pimeydessä waella, waan saa elämän walkeuden. Joh. 8, 12.

2. Jos se walkeus, joka sinussa on, on pimeys, kuinka

suuri on itse pimeys. Matt. 6, 23.

3. Jos nyt meidän Ewankeliumimme on peitetty, niin se on niille peitetty, jotka kadotetaan. Joissa tämän mailman jumala on uskottomitten taidot jowaisnut, ettei Ewankeliumin paiste pitäisi Kristuksen kirkaudesta walistaman, joka on Jumalan kuva. Kor. 4, 34.

32. Jesuksen kirkaaminen.

1. Empä me ole kawaloita juttuja noudatelleet, teille tietäväksi tehdesjämme meidän Herran Jesuksen Kristuksen woi-
maa ja tulemista; waan me olemme itse nähneet hänen suuren kunniansa, koska hän Isältä Jumalalta sai kunnian ja hlistyksen, äänen kautta, joka hänelle näin siltä suurelta kunnialta tapahui: tämä on minun rakas Poikani, johon minä mielistyn. 2 Piet. 1, 16.

2. Autuaat ovat ne filmät, jotka näkewät, joita te näette. Sillä minä sanon teille: monta profetata ja kuningasta tahdoit nähdä, joita te näette, ja kuulla joita te kuulette. Luukk. 10, 23, 24.

33. Jesus siunaa lapsia.

1. Raisjokaat, ettette katso hylön yhtäkään näistä pienimistä; sillä minä sanon teille: heidän enkelinsä taiwaisja näkewät aina minun Isäni kaswot, joka on taiwaisja. Matth. 18, 10.

34. Marta ja Maria.

1. Mitä se auttaa ihmistä, jos hän kaiken maailman woittais ja sielullensa sais wahingon? Laikka mitä antaa ihmisen sielunsa lunastukseksi. Matth. 16, 26.

35. Jesus herättää Lasaruksen kuolleista.

1. Niinkuin Isä herättää ja wirwoittaa kuolleita, niimyyös Poika wirwoittaa ketä hän tahtoo. Joh. 5, 21.

2. Älä pelkää; minä olen ensimmäinen ja viimeinen; ja elämä, ja olin kuollut, ja katso minä olen elävä ijanikaikkisesta ijanikaikkiseen, amen! Ja minulla on helwetin ja kuoleman awaimet. Ilm. 1, 17, 18.

36. Sakeus. — Vertaus wiikunapuusta.

1. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei minulle kelpaa jumalattoman kuolema, mutta että Jumalatoim kääntyis teistänsä ja eläis. Hesek. 33, 11.

37. Jesuksen matkustus Jerusalemiin.

1. Iloitse sinä Sionin tytär suuresti ja riemuitse sinä Jerusalemiin tytär! Katso, sinun kuninkaas tulee sinulle wan-
hurskas ja auttaja, köyhä, ja ajaa aasin tammalla ja aasin tam-
man warjalla. Sak. 9, 9.

2. Tehkää portit awaraksi ja owet maailmassa forkiaksi, kunnian kuninkaan mennä sijälle. Ps. 24, 9.

38. Uhriarkku Jerusalemissa.

1. Ihminen näkee sen kuin silmäin edessä on, mutta Herra katsoo sydämeen. 1 Sam. 16, 7.

2. Älkää tuomitko ennen aikaa, siihenasti kuin Herra tulee, joka nefin waltuteen saattaa, kuin pimeydessä peitetty owat ja ilmoittaa sydänten aivoitukset. 1 Kor. 4, 5.

39. Kuivettuneesta puusta.

1. Laittakaat pelwolla ja wapistuksella, että te autuaaksi tulisitte. Filipp. 2, 12.

40. Maria kunnioittaa Jesusta.

1. Niinkuin Isä rakasti minua, niin minä myös rakastin teitä: pyyhkää sinä minun rakkaudessani. Joh. 15, 9.

41. Jeesus wiettaa pääsiäistä ja asettaa pyhän Ehtoollisen.

1. Minun lihani on totinen ruoka, ja minun wereni on totinen juoma. Joka syö minun lihani, ja juo minun wereni, hän on minussa ja minä hänessä. Joh. 6, 55, 56.

2. Se siunattu kalkki jota me siunaamme, eikä se ole Kristuksen weren osallisuus. Se leipä, jonka me murramme, eikä se ole Kristuksen ruumiin osallisuus. 1 Kor. 10, 16.

3. Koetelkoon ihminen itsiänsä, ja niin syököön tästä

leiwästä ja juokoon tästä kalkista. Sillä joka syö taikka juo kelwottomasti, hän syö ja juo tuomion itsellensä, ettei hän Herran ruumista eroita. 1 Kor. 11, 28, 29.

Alttarin Sakramentti.

Meidän Herra Jeesus Kristus sinä yönä, jona hän petettiin, otti leivän kiitti, mursi, ja antoi opetuslapsillensa, ja sanoi: Ottakaa ja syökää; tämä on minun ruumiini joka teidän edestänne annetaan; se tehfää minun muistokseni.

Samalla muotoo otti hän myös kalkin, kiitti ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: Ottakaa ja juokaa; tämä on sen Uuden Testamentin kalkki minun weresäni, joka teidän ja monen tähden uloswuodatetaan syntein anteeksi antamiseksi; niin usein kuin te sen teette, niin tehfää se minun muistokseni.

42. Jeesuksen viimeiset hetket opetuslastensa keskesä.

1. Niinkuin hän oli rakastanut omiansa, jotka olit maailmassa, niin hän loppuun asti rakasti heitä. Joh. 13, 1.

2. Ne jotka minulle annoit, kätkin minä; ja ei niistä kenkään kadonnut, waan se kadotuksen lapsi. Joh. 17, 12.

3. Minä pyhitän itseni heidän tähdensä, että hekin olisit totuudessa pyhitetyt. Joh. 17, 19.

43. Jeesus Getssemanessa.

1. Sinä sait minun työtä tekemään sinun synneissä, ja olet tehnyt minulle waiwaa sinun pahoisia teoissas. Jef. 43, 24.

2. Kristus on lihanja päiwinä uhrannut rukoukset ja nöhrät anomijet, wäkewällä huudolla ja khyneleillä sen tykö, joka hänen woi kuolemasta pelastaa. Hebr. 5, 7.

3. Minun kansani, mitä minä olen sinulle tehnyt eli millä minä olen sinua raskauttanut? Sanos minulle. Mik. 6, 3.

4. He tekewät minulle pahaa hywästä, minulle mieli-
karwaudefsi. Ps. 35, 12.

5. Sentähden Isä minua rakastaa; sillä minä panen henkeni, että minä sen jälleen otan. Ei ota kenkään sitä minulta, waan minä panen sen itsestäni. Joh. 10, 17, 18.

44. Vietari kieltää Jesuksen.

1. Sinä pyhät uskon kautta. Älä ole röyhkiä, waan pelkää. Rom. 11, 20.

2. Sydän on häily ja pahanilkinen kappale, hylitse kaifia; kuka taitaa sitä tutkia. Jer. 17, 9.

3. Me jotka päivän lapset olemme, olkaamme raittiit, puetut uskon ja rakkauden rintaraudalla ja autuuden toiwon rautalakilla. 1 Tess. 5, 6.

45. Jeesus tuomitaan.

1. Raikki pitää tähtettämän, kuin profetailta ihmisen pojasta firjoitetut owat. Sillä hän annetaan hylön pakanoille, ja pilkataan, ja häwäistään, ja syljetään. Luukk. 18, 32.

2. Hän tuli omillensa, ja ei hänen omanja häntä otaneet vastaan. Joh. 1, 11.

3. Sen, joka Jumalan aiwotun neuwon ja säännön jälkeen oli annettu ulos, te otitte ja wääräin miesten kätten kautta ristiinnaulitsitte ja surmaisitte. Ap. T. 2, 23.

4. Muistakaa häntä, joka senkaltaisen wastahakoisuuden on syntijiltä itse vastaanja kärsinyt, ett'ette wäsy mielesjänne ja lakkaa. Hebr. 12, 3.

5. Senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopii, pyhä, wiatoin, saastatoin, syntijistä eroitettu, ja korkeammaksi taitaita tullut. Hebr. 7, 26.

46. Jeesus kuolee.

1. Jumala oli Kristuksessa ja sowitti maailman itse kansansa, ja ei lufenut heille heidän syntiänsä. 2 Kor. 5, 19.

2. Hän on sowinto meidän synteimme edestä: ei ainoastaan meidän, waan myös kaiken maailman edestä. 1 Joh. 2, 2.

3. Sen, joka ei mitään synnistä tiennyt, on hän me-

dän edestämme synniksi tehnyt, että me hänessä tulisimme siksi vanhurskaudeksi, joka Jumalan edessä kelpaa. 2 Kor. 5, 21.

4. Kristus uhrais meidän syntimme omassa ruumiis-
sansa puun päällä, että me synneistä poiskuolleet eläisimme
vanhurskaudelle, jonka haavain kautta te olette terveeksi tul-
leet. 1 Piet. 2, 24.

5. Kristus on meitä lunastanut lainkirouksesta, koska hän
tuli kiroukseksi meidän edestämme. Gal. 3, 13.

6. Ei oli kenelläkään sitä suurempaa rakkautta, kuin
että joku panis henkensä ystäväinsä edestä. Joh. 15.

7. Kristus on sentähden kaikkein edestä kuollut, että ne,
jotka elävät, ei nyt enää eläisi itsellensä, vaan hänelle joka
heidän edestänsä kuollut ja nousnut on ylös. 2 Kor. 5, 15.

8. Jotka Kristuksen omat ovat, ne ovat ristiinnaulin-
neet lihansa, himoinsa ja haluinsa kanssa. Gal. 5, 24.

47. Jesuksen hautaaminen.

1. Sillä et sinä hyljää minun sieluani helwetissä etkä
salli sinun pyhänsä näkewän turmelusta. Ps. 16, 10.

2. Se, jonka Jumala herätti, ei ole nähnyt turmelusta.
Ap. T. 13, 37.

48. Jesuksen nouseminen kuolleista.

1. Kristus on kuollut ja nousnut ylös, ja jälleen eläväksi
tullut, että hän olis kuolleitten ja elävitten herra. Rom. 14, 9.

2. Hän on meidän synteimme tähden annettu ulos, ja
meidän vanhurskauttamisemme tähden herätetty ylös. Rom. 4, 25.

3. Kiitetty olkoon Jumala ja meidän Herran Jesuksen
Kristuksen Isä, joka meitä suuresta laupiudestansa on synnyt-
tänyt jälleen, elävään toivoon, Jesuksen Kristuksen ylösnouse-
misen kautta kuolleista. 1 Piet. 1, 3.

49. Jeesus ilmestyy opetuslapyillensa.

1. Minä tahdon teitä jälleensä nähdä, ja teidän sydä-
menne on iloitsewa, ja ei kenenkään pidä teidän iloanne teiltä ot-
taman pois. Joh. 16, 32.

2. Kristus on wälewästi ilmoitettu Jumalan pojaksi pyhityksen hengen jälkeen, että hän on nousnut kuolleista.

3. Jeesus seisoi hänen opetuslastensa keskellä, ja sanoi heille rauha olkoon teille! niinkuin Isä minun lähetti, niin minä myös lähetän teidän. Ja kuin hän nämät sanonut oli, puhalsi hän heidän päällensä ja sanoi heille: Ottakaat Pyhä Henki: joille te syunnit anteeksi annatte, niille ne anteeksi annetaan, ja joille te ne pidätte, niille ne owat pidetyt. Joh. 20, 21, 22, 23. (Kippi ja synnin-päästö.)

Kasteen Sakramentti.

Minulle on annettu kaikki woima taiwaassa ja maan päällä. Menkää siis ja opettaa kaikkea kansaa, ja kastakaa heitä nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän hengen. Matt. 28, 18, 19.

50. Jeesus nousee taiwaaseen.

1. Ei Kristus mennyt käsillä tehtyyn pyhään, joka totisen kuwa on, waan hän meni itse taiwaaseen, että hän nyt Jumalan kaswain edessä meidän tähtemme ilmesthis. Hebr. 9, 24.

2. Kuka on joka tahtoo kadottaa? Kristus on kuollut. Ja, hän on myös herätetty ylös, on myös Jumalan oifialla kädellä, joka myös rukoilee meidän edestämme. Rom. 8, 34.

3. Meidän menomme on taiwaisja, josta me myös lunastajaa Herraa Jeesusta Kristusta odotamme. Filipp. 3, 1.

Minä uskon Jeesuksen Kristuksen päälle, Hänen ainoan poikansa, meidän Herramme, joka sifisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitseestä Mariasta: piinattiin Ponttius Pilatuksen alla, ristin päälle naulittiin kuoletettiin ja haudattiin; astui alas helwettiin; kolmantena päivänä nousi ylös kuolleista; istun Isän Jumalan oifialla kädellä; sieltä on tulewa tuomitsemaan eläwitä ja kuolleita.

(2. Uskonkappale).

51. Apostolit saavat Pyhän Hengen voiman.

1. Ratso, minä lähetän minun Isäni lupauksen teidän päällenne: Mutta te olkaat Jerusalemissa, siihen asti kuin te puetaan voimalla korkeudesta. Luukk. 24, 49.

2. Mutta koska lohduttaja tulee, jonka minä teille Isältä lähetän, totunden Henki, joka iästä käy ulos, se on minusta todistawa. Ja teidän pitää myös todistaman, sillä te olette alusta minun kansjari. Joh. 15, 26.

3. Lohduttaja, se Pyhä Henki, jonka Isä on lähettävä minun nimeeni, hän opettaa teille kaikki, ja muistuttaa teille kaikki kuin minä teille sanonut olen. Joh. 14, 26.

4. Minulla on vielä paljo sanomista, mutta ette voi nyt kantaa. Waan koska se tulee totunden Henki, hän johdattaa teitä kaikkeen totuuteen. Joh. 16, 13.

5. Koska lohduttaja tulee, niin hän nuhtelee maailmaa synnin tähden, ja wanhurskauden tähden ja tuomion tähden. Synnin tähden tosin, ettei he usko minun päälleni. Mutta wanhurskauden tähden, että minä menen Isäni tykö, ja ette minua enään näe. Mutta tuomion tähden, että tämän maailman päämies on tuomittu. Joh. 16, 8, 9, 10.

6. Emme ole saaneet tämän maailman henkeä, waan sen Hengen joka Sumalasta on, että me tietäisimme, mitä meille Sumalalta annettu on. 1 Kor. 2, 12.

Minä uskon Pyhän Hengen päälle, yhden pyhän kristillisen seurakunnan, pyhain ihmisten yhteyden, syntein anteeksi saamisen ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän. Amen. (3. Uskonkappale).

52. Apostolien teot ja ensimmäiset kristityt.

1. Mutta he menit ja saarnasit jokapaikassa, ja Herra waikutti heidän kansjansa, ja wahwisti Sanan seuraawaisten merkkein kautta. Mark. 16, 20.

2. Ratso, minä olen teidän kansjanne joka päivä, maailman loppuun asti. Amen. Matth. 28, 20.

317. XI. 119

Sinta: 20 penniä.